Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 226/2021)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilakia siten, että vuoden 2021 loppuun saakka voimassa olevia tartuntatautilain covid-19-epidemiaan liittyvien väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin. Esityksessä ehdotetaan ulkomaista alkuperää olevien covid-19-tartuntojen Suomeen leviämisen estämiseksi voimassa olevien väliaikaisten säännösten jatkamista. Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi myös ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaista rajoittamista ja valvontaa koskevien säännösten voimassaoloa. Lisäksi jatkettaisiin muissa palveluissa noudatettavia erityisiä hygieniavelvoitteita ja toiminnan väliaikaista rajoittamista epidemiatilanteen sitä vaatiessa koskevien säännösten voimassaoloa. Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi myös EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallista käyttöä koskevaa sääntelyä.

Väliaikainen sääntely on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022 ja olemaan voimassa 30.6.2022 saakka.

Elinkeinotoimintaan koskevat rajoitukset toimimattomia vallitsevassa tilanteessa

Ottaen huomioon vallitsevan tilanteen sekä tautitilanteen kehittymistä koskevat epävarmuudet on perusteltua varmistaa, että käyttöönotettavissa on epidemian hallintaa turvaavia toimenpiteitä. Nykyisten rajoitusten sijaan tulisi kuitenkin ottaa käyttöön sellaisia keinoja, joilla yhteiskunta voidaan pitää avoinna ja elinkeinotoiminta pyörimässä. Väestössä jo saavutettu rokotesuoja sekä rokotteiden laaja saatavuus ovat muuttaneet tarvetta hallita epidemiaa ensisijaisesti elinkeinotoimintaan kohdistuvilla rajoituksilla. Katsomme, että rajoitukset, jotka koskettavat elinkeinotoimintaa kohdistuvat väärin ja ovat myös toimimattomia vallitsevassa tilanteessa.

Suomen Yrittäjät pitää kohtuuttomana, että yritykset joutuvat kärsimään seuraukset siitä, että tauti pääsee kiertämään väestössä, joka vapaaehtoisesti on päättänyt olla ottamatta rokotuksia. Koronatilanteen vuoksi käyttöönotettavat rajoitukset tulee olla tarkasti kohdennettuja, välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. **On perusteetonta rajoittaa elinkeinovapautta, kun tartunnat leviävät pääasiassa vapaaehtoisesti rokotteen ottamatta**

jättäneen väestön keskuudessa. Mahdolliset rajoitukset ovat kohdistettava tarkasti näihin tilanteisiin.

Väliaikaiseen sääntelyyn tehtävät välttämättömät muutokset

Yritykset tarvitsevat koronatodistuksen käyttöön ennakoitavuutta ja varmuutta. Viranomaisten ohjeet ja lainsäädäntö jättää edelleen epäselväksi koronatodistusvaatimuksen sallittavuuden, kun sitä käytetään tilanteessa, jossa rajoituksia ei ole voimassa. **Suomen Yrittäjät katsoo, että koronatodistuksen kansallista käyttöä koskevaa sääntelyä tulee muuttaa siten, että koronatodistuksen käyttö mahdollistetaan rajoituksista riippumattomasti**. Muutoksen myötä yritykset voisivat ottaa koronatodistuksen laajemmin käyttöön omassa toiminnassaan ja siten edistää osaltaan yleistä terveysturvallisuutta. Koronatodistusten laajempi käyttö todennäköisesti myös kannustaisi kansalaisia ottamaan rokotteita.

Suomen Yrittäjät katsoo, että 58 g §:n mukainen asiakastilojen sulkua koskeva velvoite tulee sisällyttää koronatodistussääntelyn piiriin. Toiminnanharjoittajan tulee voida välttää sulkuvelvoite, jos se vaatii asiakkailtaan koronatodistusta. Jos 58 g § jätetään koronatodistussääntelyn ulkopuolelle, ei koronatodistuksella ole riittävää merkitystä erilaisissa asiakastiloissa, jotta sen käyttöönottoa edellyttäviin tarpeellisiin panostuksiin ryhdyttäisiin. Velvoitteen sisällyttäminen koronatodistussääntelyyn on tärkeää myös elinkeinonharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun kannalta.

Sääntelyä päivitettävä nykyisten riskiarvioiden mukaiseksi

THL on tuottanut riskipotentiaalin arviointitaulukon, jossa arvioidaan viruksen tartuntariskiä ja leviämispotentiaalia erilaisissa toiminnoissa ja tiloissa. Vähäisen riskin tiloiksi on määritelty yksilöurheiluun ja liikuntaan käytettävät sisätilat, ruokaravintolat, kylpylät, yleiset saunat ja pukuhuonetilat.[1] Siitä huolimatta, että THL on todennut nämä vähäisen riskin toiminnoiksi ja tiloiksi niihin voidaan asettaa rajuja rajoituksia, joita myös esitetään jatkettavaksi. **Suomen Yrittäjät ei pidä perusteltuna, että sääntely mahdollistaa rajujen rajoitusten suuntaamisen matalamman riskipotentiaalin toimintaan tai tiloihin. Sääntelyä on 58 a §:n ja 58 g §:n osalta muutettava THL:n riskiarvion pohjalta.**

[1] THL:n arviotaulukko koronavirukseen liittyvästä riskistä: Arvio tapahtumien ja kokoontumisten koronavirukseen liittyvästä riskistä - THL

Matkailuun kohdistuvat rajoitukset

Testaus- ja todistusvelvollisuudesta koskevaa poikkeussäännöstä ei esitetä jatkettavaksi niiltä osin, kun kyse on sellaisten maiden tai alueiden vapautuksesta, joista saapuvat henkilöt eivät aiheuta erityistä epidemian leviämisen riskiä. **Katsomme, että vähäriskisiä maita ja alueita koskevaa poikkeusta tulee jatkaa.** Poikkeuksen jatkamatta jättäminen on epidemian hallinnan kannalla epätarkoituksenmukaista ja myös maahantulon edellyttämien resurssitarpeiden kannalta haitallista. Poikkeuksen jatkamatta jättäminen myös vaikeuttaa matkailun toimialan tilannetta. Riskittömistä maista matkustavien vapauttaminen testaus- ja todistusvaatimuksista on myös tarpeen, jotta sääntely täyttää välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset. Vapautukseen kuuluvien maiden ja alueiden kriteerejä ei saa asettaa suhteettoman tiukoiksi. Testaus- ja todistusvaatimuksista vapautettavia maita ja alueita tulisi tarkastella suhteessa Suomen omaan tautitilanteeseen.

Katsomme, että 3–5 vuorokauden kuluessa maahantulosta edellytettävän toisen testin vaatimuksesta on luovuttava. Toisen testin vaatiminen ennakkotestillä matkustavilta ei ole tarpeellista matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi. Myös THL on katsonut, ettei nykyisessä epidemiatilanteessa ole enää tarvetta toiselle testille ja todennut, että toisen testin kautta löytyy niin pieni määrä tartuntoja, ettei vaatimuksella ole todellista merkitystä. On selvää, että vaatimuksen matkailulle aiheuttamat haitat ja sen edellyttämät resurssitarpeet ovat kohtuuttomia sillä saavutettavaan hyötyyn nähden. Vaatimus tulee poistaa myös sillä perusteella, että sen noudattamisen valvonta on myös käytännössä osoittautunut mahdottomaksi.

Sääntelyn esitettyä voimassaoloaikaa tulee lyhentää

Väliaikaisten säännöksien voimassaoloa esitetään jatkettavaksi 30.6.2022 saakka. Pidämme esitettyä voimassaoloaikaa kohtuuttoman pitkänä. Rajoituksien on perustuttava välttämättömyyteen eikä sääntelyä voida pitää voimassa vain varmuuden vuoksi. **Katsomme, että voimassaoloa voidaan esittää jatkettavaksi pisimillään helmikuun 2022 loppuun.**

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Karoliina Katila
asiantuntija